

BAHAR GƏLDİ

Biri var idi, biri yox idi. Bir bala dovşan var idi. Adı da Bozqulaq idi. Günlərin bir günü bala dovşan gözlərini açanda ilk eşitdiyi qaranquşların səsi oldu. Bur-nunu qırışdırdı:

— Quşlara bax. Səs salırlar. Qoymurlar yatım. Amma mən yatmaq istəyirəm...

Anası ona cavab verdi:

— Dur, dovşan balam. Dur, Bozqulağım. Onlar adi quşlar deyil. Qaranquşlardır. Onlar gəliblərsə, deməli, bahar gəlib.

Bozqulaq qulaqlarına inanmadı:

— Bahar gəlib? Elə bir gecədə? Onu qaranquşlar gətiriblər?

— Yox, Bozqulağım, bahar qaranquşları gətirib. O gəlib, hava-lar istiləşib, qaranquşlar da dönüblər vətənə.

Bozqulaq elə sevinirdi ki:

— Ana, onda mənim dostum kirpi də qış yuxusundan oyanıb, hə? Axı demişdin ki, bahar gələndə yuxudan duracaq.

— Hə, balam, yəqin ki, dostun İpəkcə artıq ayılıb.

Bozqulaq yuvadan bayıra atıldı. Təəccüblə içini çəkdi:

— Hi-i-i ... Çiçəklərə bir bax. Günəş də çıxıb. Quşlar da gəlib...

Bozqulaq bilmirdi nəyə baxsın. Yağış yağıb yenice dayanmışdı. Yamaca, düzə elə bil yaşıl bir xalı salınmışdı. Fatma xala da hana-sını qurmuşdu. Rəngbərəng göy qurşağı səmada bərq vururdu. Elə bu vaxt onu səslədilər:

— Dost, hara gedirsən?

Qonşu alma ağacı idi. Çiçəkləmişdi. Elə bil böyük çiçekli bir çətir idi. Bozqulaq ona əl elədi:

— Salam! Gedim, görüm dostum İpəkcə oyanıb?! Düz üç aydır yatır... Heç belə havada da yatarlar?! Tənbəl.

Ağac çiçəklərindən birini dərdi:

— Al, bunu da dostuna apar.

Bozqulaq sevindi. Çiçəyi alıb nəzakətlə:

— Sağ ol, alma ağacı, — dedi və dostunun görüşünə tələsdi...

Bahar

Bahar gəldi, çəməndə,
Ətir saçdı çiçəklər.
Oyandılar ayılar,
Kirpilər, köstəbəklər.

Qaranquşlar qayıtdı,
Eyvandakı yuvaya.
Bahar gəlib, Novruzunu,
Gətirdi el-obaya.

Göründü göy qurşağı
Otlar qalxdı bir qarış.
Yamyaşıl don geyindi
Dərə, təpə, düz, yoxuş.

Əynində var
Güllü donu,
Təbiət çox
Sevər onu.
Yaşıl xalça
Sərer çölə,
Novruz
Gətirər elə.

(Yaz)

BOZQULAQ VƏ ALMALAR

Artıq yay gəlmişdi. Havalar çox isti keçirdi. Günəş bol işıq saçırdı. Günlər uzanıb, gecələr qısalırdı. Bozqulaq uzun yay günlərini maraqlı keçirirdi. Dostu İpəkcə ilə çayda çimir, qonşu ayını sevindirmək üçün ona balıq tutur, günəşdə qaralırdılar.

Bu gün də Bozqulaq hamıdan tez oyandı. Kəpənəktutan torunu götürüb dostu alma ağacının yanına qaçdı:

— Ağac, ay ağac, kəpənəklər hələ durmayıb?

Ağac gülümsündü:

— Onlar tənbel deyillər. Lap erkəndən durublar. Yəqin gəzib, çiçək şiresi içirlər.

Elə bu vaxt çəmənlik kəpənəklərin şən qəhqəhələri ilə doldu. Ətrafda sarı, ağ, çəhrayı, narıncı kəpənəklər uçurdu. Bozqulağın gözləri yerində oynayırdı. Ona baxır, buna baxırdı:

— Bu sarıdır. Qəşəngdir? Yox, bu ondan da qəşəngdir. Ay... Bu lap qəşəngdir. Vay... bunların hamısı gözəldir.

Bozqulaq kəpənəktutanını irəli uzadıb ağ xallı narıncı qanadları olan bir kəpənəyin dalınca qaçdı:

— Kəpənək, istəyirəm səni tutum. Mənim kəpənəyim ol. Xahiş edirəm.

Kəpənək də Bozqulaq kimi dəcəlin biri idi. O gülə-gülə deyirdi:

— Kəpənəklər bir nəfərin olmur. Onlar hamınıdır. Ağacların, güllərin, kirpələrin, dovşanların... Bütün təbiətin.

— Mən səni tutub evimizdə saxlayacağam. Sənə yerkökü və kələm verəcəyəm. Elə dadlıdır ki.

Kəpənəklər gülüşdülər. Narıncı kəpənək sürətlə uçmağa başladı. Bozqulaq onu tutmağa tələsdi. Kəpənəyə baxa-baxa üyürdüyündən ağacı görmədi.

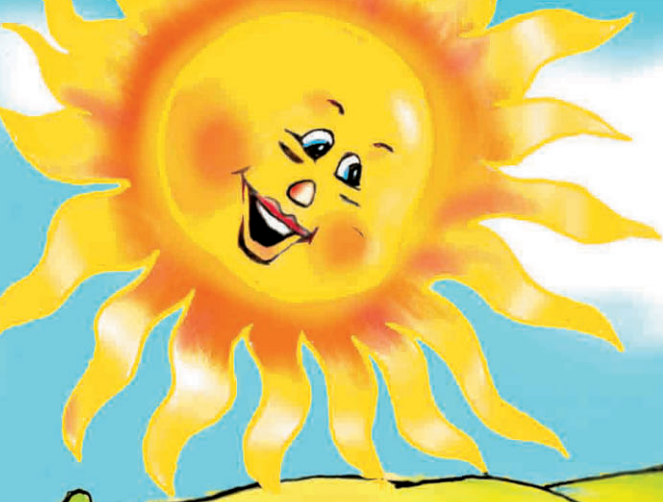
Və birdən:

— Tarapp...— iaşığı ağaca dəymişdi.

Sonra səslər gəldi:

— Tarapp, tap...

Alma ağacının almaları idi. Tökülür-dülər. Bozqulaq onu silkələmişdi. Hamı dadlı almaya qonaq oldu...

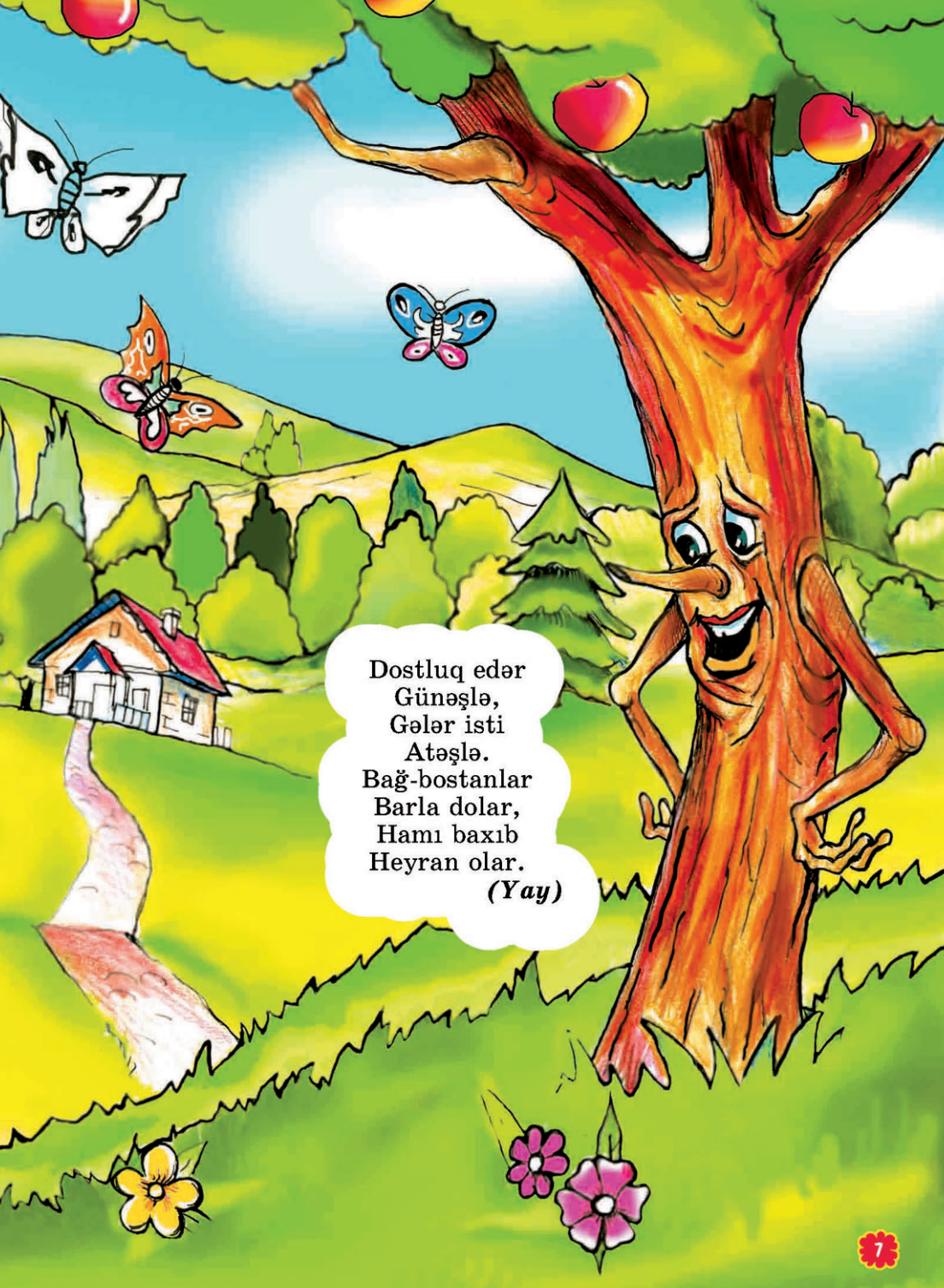

Yay

Güneş qızmar şar kimi
Səməmindən asıldı.
Hamı qaçıb istidən,
Kölgəliyə qısıldı.

Hərərətli qoynuna
Yenə aldı bizi yay.
Dedi: — Qonaq gəlmişəm,
Qalacağam düz üç ay.

Dostluq edər
Günəşlə,
Gələr isti
Atəşlə.
Bağ-bostanlar
Barla dolar,
Hamı baxıb
Heyran olar.

(Yay)

BOZQULAQ UÇMAQ İSTƏYİR

Bozqulaq alma ağacının altında oturub tökülən sarı yarpaqları sayırdı:

— Bir, iki, üç, dörd ...

Yarpaqlar isə bir ucdan tökülürdü. Bozqulaq bu qədər çox yarpağı saymaq üçün ədədlərin hamısını bilmirdi. Cəmi ona qədər saya bildiyi üçün məcbur olub belə sayırdı:

— On, bir dənə də on, iki dənə də on, dörd dənə də on...

Yarpaqlar isə elə hey tökülürdü. Belə getsə ağac tamam çılpaq qalacaqdı. Bozqulağın ağına bir fikir gəldi:

— Ağac, sənın yarpaqların xəstələnib. Sapsarı olub, tökülürlər. Ya da sən özün xəstələnmişən. Qarnın ağrıyır?! Gedim anama deyim, sənə yarpız çayı dəmləsin...

Ağac güldü:

— Mən sağlamam. Yarpaqlarım da xəstələnməyib. Ay səni, Bozqulaq. Bu boyda dovşansan, başa düşürsən ki, payız gəlib.

— Payız gəlib?!

— Hə, payızda ağacların yarpağı saralıb tökülür, havalər soyuyur, külək əsir, yağış yağır. Quşlar uçub isti ölkələrə gedirlər.

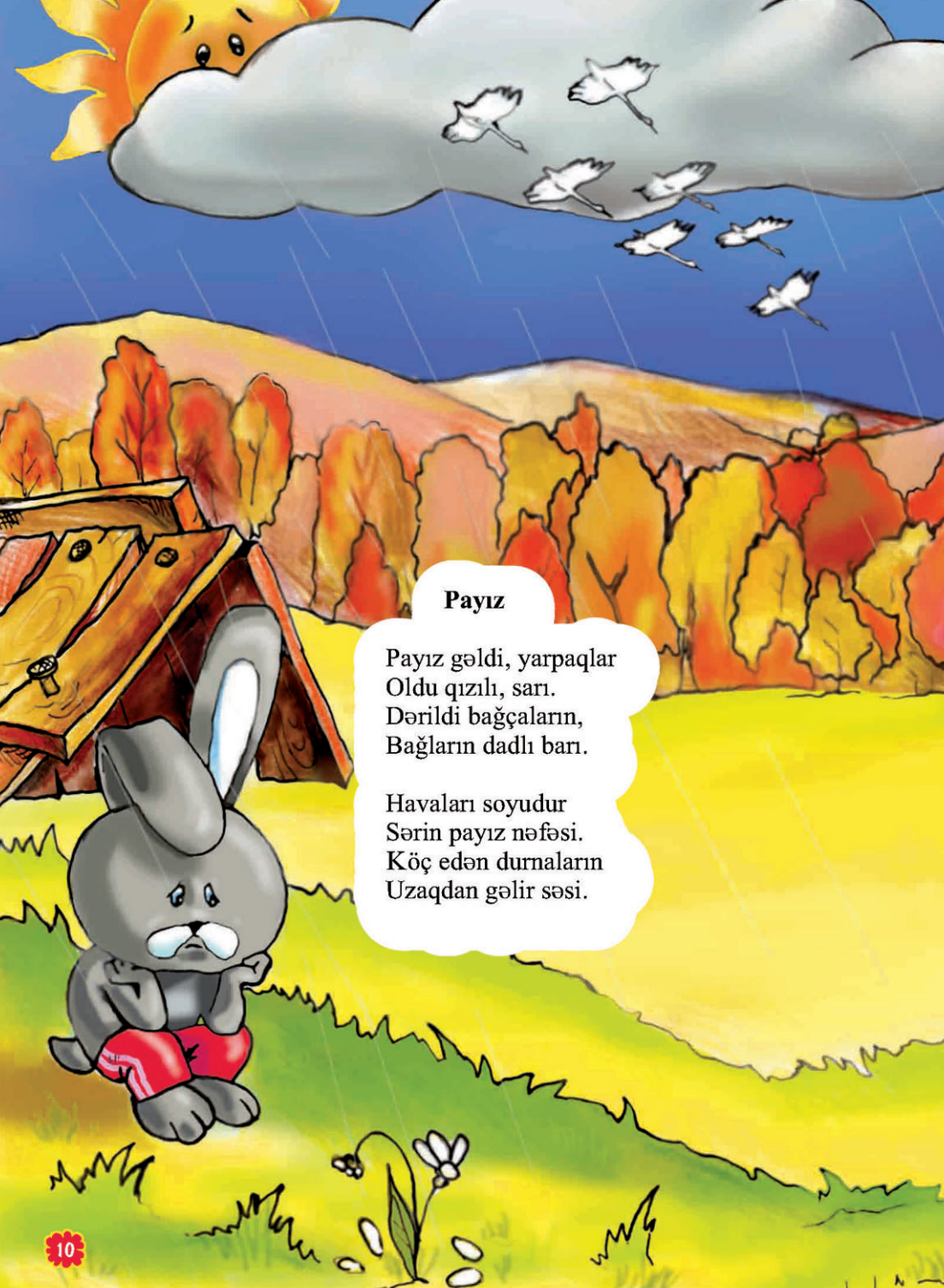
Bozqulaq səksəndi:

— İsti ölkələrə gedirlər?! Quşlara bir bax... — deyib heç dostuna «xudahafız» deməmiş evə qaçdı:

— Ana, ay ana, bir bax pəncərədən. Payız gəlib, quşlar uçub isti ölkələrə gedirlər. Gəl biz də uçaq. Gedək isti ölkələrə. Yoxsa, qışda donarıq.

Anası güldü:

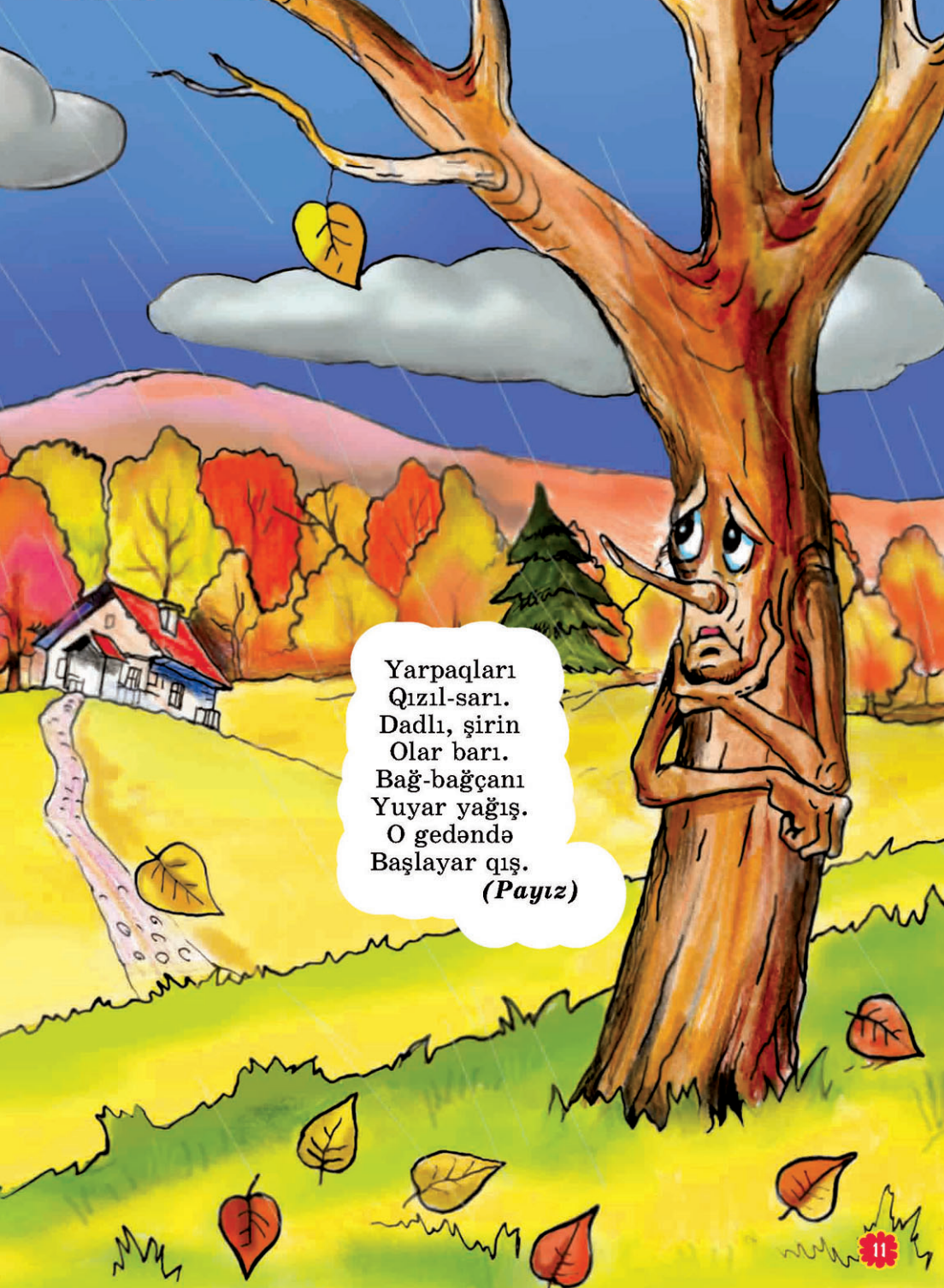
— Heç böyüməmişən. Dovşanlar da uçarlar? Quşlar köçəri olur, dovşanlar yox. Quşlar payızda uçub gedir, baharda qayıdırlar. Dovşanlar isə qışda kürklərini dəyişib, daha isti və qalın kürk geyinirlər. Ona görə də soyuqdan donmurlar.

Payız

Payız gəldi, yarpaqlar
Oldu qızıl, sarı.
Drildi bađçaların,
Bađların dadlı barı.

Havaları soyudur
Srin payız nəfəsi.
K edən durnaların
Uzaqdan gəlir səsi.

Yarpaqları
Qızıl-sarı.
Dadlı, şirin
Olar barı.
Bağ-bağcanı
Yuyar yağış.
O gedəndə
Başlayar qış.
(Payız)

BOZQULAQ «DOST» DÜZƏLDİR

Bu gün Bozqulaq çox kədərli idi. Burnunu pəncərənin şüşəsinə söykəyib həyəətə baxırdı. Sobanın üstündə bişən yerkökülərin ləzzətli ətri gəlirdi. Amma bu da Bozqulağı sevindirmirdi:

— İndi mən kiminlə qartopu oynayım?! Köstəbəklər yatıb, ayılar yatıb. Balaca kirpi İpəkçə oyaq olsaydı, onunla oynayırdım. Mən indi nə edim?

Bozqulaq iri qar dənələrinə baxdı. Onlar elə şən idilər ki. Rəqs edə-edə uçub pəncərənin şüşəsinə qonurdular. Bozqulağın məyus baxışlarını görəndə ağappaq bir qar dənəsi şüşəni taqqıldatdı:

— Ey, dovşan, biz sənə kömək edərik...

Bozqulaq təəccüblə:

— Siz? Necə?

— Mən və bacılarım. İndi hamısını çağıracam. Sən şərfini boynuna bağla, çıx bayıra. Gəl, bizdən özünə «dost» düzəlt.

Bozqulaq qulaqlarına inanmadı:

— Qar dənələrindən «dost» düzəldim?

— Hə, «dost» düzəlt. Adını da qoy Qar adam.

Bozqulaq sevindi:

— Ana, şərfimi ver. Gedirəm özümə qardan «dost» düzəltməyə.

Bozqulaq qar dənələrinin arasında ora-bura qaçır, onları yumrulayıb üst-üstə qoyurdu. Bir azdan «qar dostu» hazır idi:

— Bu da dost. Salam, dost.

Qar adamı dilləndi:

— Salam. Çox sağ ol. Məni düzəltdiyin üçün. Mənə bir dənə yerkökü verərsən?

Bozqulaq təəccübləndi:

— Qar adamları da yerkökü yeyirlər?

— Yox. Qar adamlarının burnu yerköküdən olur...

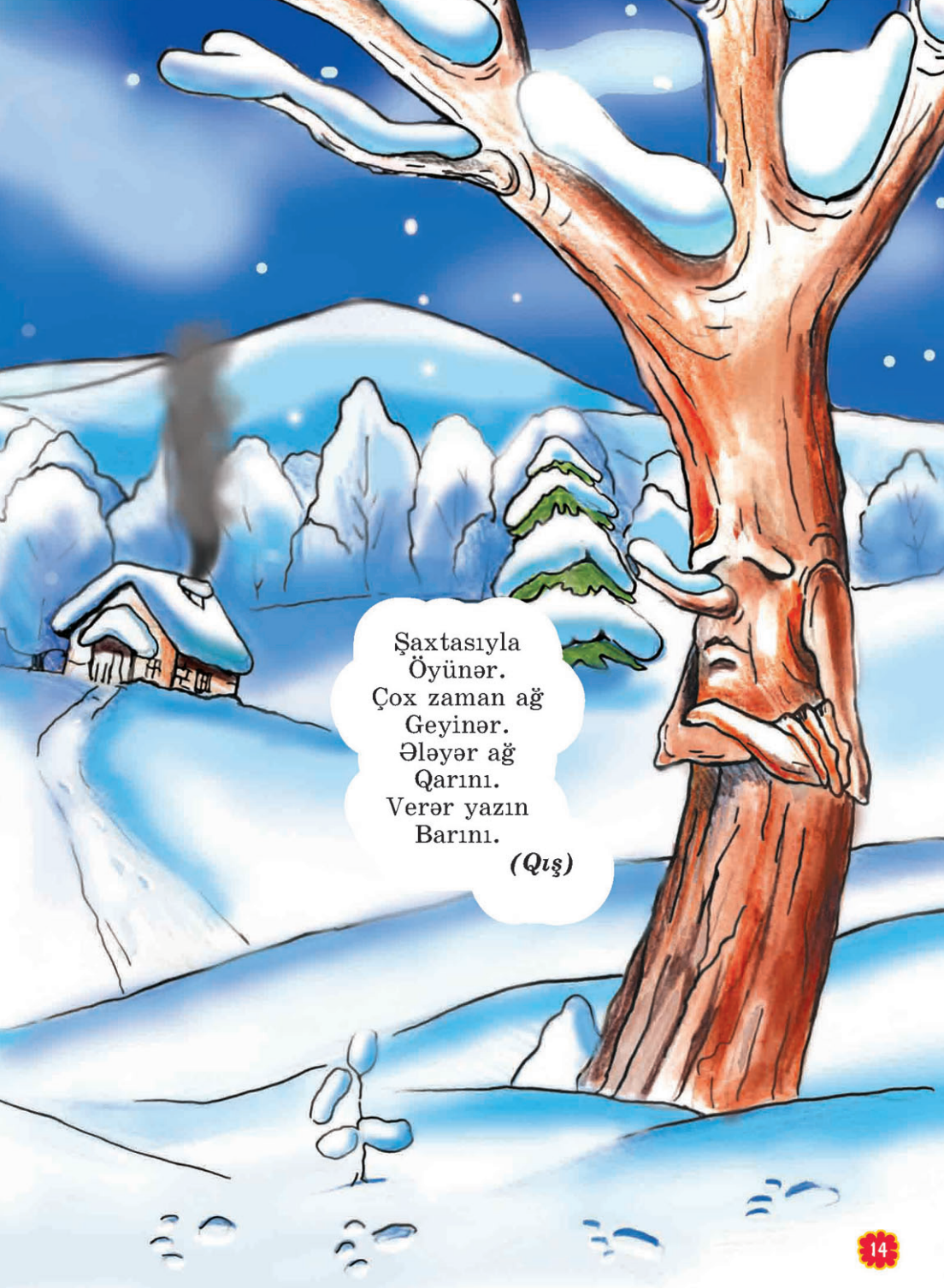
Bozqulaq indi başa düşdü ki, qar adama burun qoymağı yaddan çıxarıb, tez evə qaçdı. Yekə bir yerkökü gətirib dostuna bağışladı. O, çox xoşbəxt idi.

Qış

Qondu qar dənələri,
Kirpiyimə, qaşıma.
İsti əlcək geyindim,
Papaq qoydum başıma.

Qaçıb odun gətirdim,
Nənəm qoydu sobaya.
Kömək etdim həvəslə,
Qar kürüyen babaya.

Şaxtasıyla
Öyünər.
Çox zaman ağ
Geyinər.
Ələyər ağ
Qarını.
Verər yazın
Barını.

(Qış)

BAHAR GƏLDİ

Biri var idi, biri yox idi. Bir bala dovşan var idi. Adı da Bozqulaq idi. Günlərin bir günü bala dovşan gözlərini açanda ilk eşitdiyi qaranquşların səsi oldu. Bur-nunu qırışdırdı:

— Quşlara bax. Səs salırlar. Qoymurlar yatım. Amma mən yatmaq istəyirəm...

Anası ona cavab verdi:

— Dur, dovşan balam. Dur, Bozqulağım. Onlar adi quşlar deyil. Qaranquşlardır. Onlar gəliblərsə, deməli, bahar gəlib.

Bozqulaq qulaqlarına inanmadı:

— Bahar gəlib? Elə bir gecədə? Onu qaranquşlar gətiriblər?

— Yox, Bozqulağım, bahar qaranquşları gətirib. O gəlib, hava-lar istiləşib, qaranquşlar da dönüblər vətənə.

Bozqulaq elə sevinirdi ki:

— Ana, onda mənim dostum kirpi də qış yuxusundan oyanıb, hə? Axı demişdin ki, bahar gələndə yuxudan duracaq.

— Hə, balam, yəqin ki, dostun İpəkcə artıq ayılıb.

Bozqulaq yuvadan bayıra atıldı. Təəccüblə içini çəkdi:

— Hi-i-i ... Çiçəklərə bir bax. Günəş də çıxıb. Quşlar da gəlib...

Bozqulaq bilmirdi nəyə baxsın. Yağış yağıb yenice dayanmışdı. Yamaca, düzə elə bil yaşıl bir xalı salınmışdı. Fatma xala da hana-sını qurmuşdu. Rəngbərəng göy qurşağı səmada bərq vururdu. Elə bu vaxt onu səslədilər:

— Dost, hara gedirsən?

Qonşu alma ağacı idi. Çiçəkləmişdi. Elə bil böyük çiçekli bir çətir idi. Bozqulaq ona əl elədi:

— Salam! Gedim, görüm dostum İpəkcə oyanıb?! Düz üç aydır yatır... Heç belə havada da yatarlar?! Tənbəl.

Ağac çiçəklərindən birini dərdi:

— Al, bunu da dostuna apar.

Bozqulaq sevindi. Çiçəyi alıb nəzakətlə:

— Sağ ol, alma ağacı, — dedi və dostunun görüşünə tələsdi...

Bahar

Bahar gəldi, çəməndə,
Ətir saçdı çiçəklər.
Oyandılar ayılar,
Kirpilər, köstəbəklər.

Qaranquşlar qayıtdı,
Eyvandakı yuvaya.
Bahar gəlib, Novruzunu,
Gətirdi el-obaya.

Göründü göy qurşağı
Otlar qalxdı bir qarış.
Yamyaşıl don geyindi
Dərə, təpə, düz, yoxuş.

Əynində var
Güllü donu,
Təbiət çox
Sevər onu.
Yaşıl xalça
Sərər çölə,
Novruz
Gətirər elə.

(Yaz)

BOZQULAQ VƏ ALMALAR

Artıq yay gəlmişdi. Havalar çox isti keçirdi. Günəş bol işıq saçırdı. Günlər uzanıb, gecələr qısalırdı. Bozqulaq uzun yay günlərini maraqlı keçirirdi. Dostu İpəkcə ilə çayda çimir, qonşu ayını sevindirmək üçün ona balıq tutur, günəşdə qaralırdılar.

Bu gün də Bozqulaq hamıdan tez oyandı. Kəpənəktutan torunu götürüb dostu alma ağacının yanına qaçdı:

— Ağac, ay ağac, kəpənəklər hələ durmayıb?

Ağac gülümsündü:

— Onlar tənbel deyillər. Lap erkəndən durublar. Yəqin gəzib, çiçək şirəsi içirlər.

Elə bu vaxt çəmənlik kəpənəklərin şən qəhqəhələri ilə doldu. Ətrafda sarı, ağ, çəhrayı, narıncı kəpənəklər uçurdu. Bozqulağın gözləri yerində oynayırdı. Ona baxır, buna baxırdı:

— Bu sarıdır. Qəşəngdir? Yox, bu ondan da qəşəngdir. Ay... Bu lap qəşəngdir. Vay... bunların hamısı gözəldir.

Bozqulaq kəpənəktutanını irəli uzadıb ağ xallı narıncı qanadları olan bir kəpənəyin dalınca qaçdı:

— Kəpənək, istəyirəm səni tutum. Mənim kəpənəyim ol. Xahiş edirəm.

Kəpənək də Bozqulaq kimi dəcəlin biri idi. O gülə-gülə deyirdi:

— Kəpənəklər bir nəfərin olmur. Onlar hamınıdır. Ağacların, güllərin, kirpələrin, dovşanların... Bütün təbiətin.

— Mən səni tutub evimizdə saxlayacağam. Sənə yerkökü və kələm verəcəyəm. Elə dadlıdır ki.

Kəpənəklər gülüşdülər. Narıncı kəpənək sürətlə uçmağa başladı. Bozqulaq onu tutmağa tələsdi. Kəpənəyə baxa-baxa üyürdüyündən ağacı görmədi.

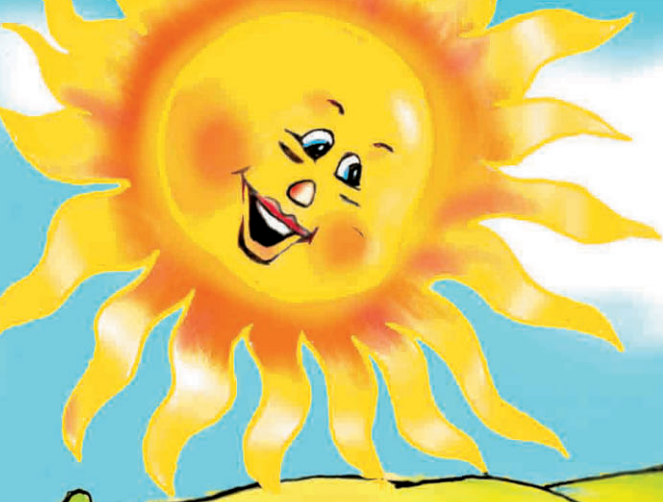
Və birdən:

— Tarapp...— iaşılı ağaca dəymişdi.

Sonra səslər gəldi:

— Tarapp, tap...

Alma ağacının almaları idi. Tökülür-dülər. Bozqulaq onu silkələmişdi. Hamı dadlı almaya qonaq oldu...

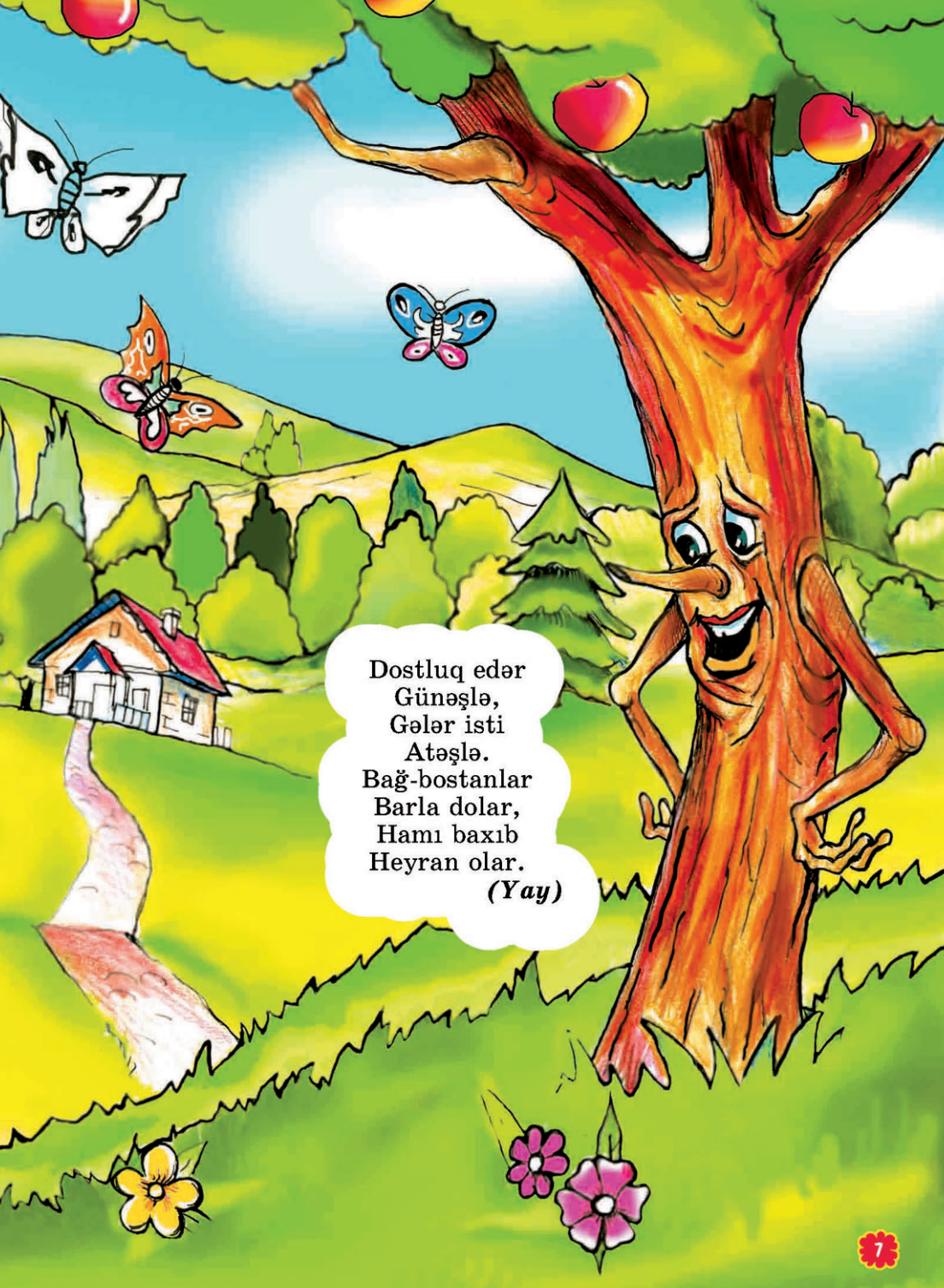

Yay

Güneş qızmar şar kimi
Səməmindən asıldı.
Hamı qaçıb istidən,
Kölgəliyə qısıldı.

Hərərətli qoynuna
Yenə aldı bizi yay.
Dedi: — Qonaq gəlmişəm,
Qalacağam düz üç ay.

Dostluq edər
Günəşlə,
Gələr isti
Atəşlə.
Bağ-bostanlar
Barla dolar,
Hamı baxıb
Heyran olar.

(Yay)

BOZQULAQ UÇMAQ İSTƏYİR

Bozqulaq alma ağacının altında oturub tökülən sarı yarpaqları sayırdı:

— Bir, iki, üç, dörd ...

Yarpaqlar isə bir ucdan tökülürdü. Bozqulaq bu qədər çox yarpağı saymaq üçün ədədlərin hamısını bilmirdi. Cəmi ona qədər saya bildiyi üçün məcbur olub belə sayırdı:

— On, bir dənə də on, iki dənə də on, dörd dənə də on...

Yarpaqlar isə elə hey tökülürdü. Belə getsə ağac tamam çılpaq qalacaqdı. Bozqulağın ağına bir fikir gəldi:

— Ağac, sənin yarpaqların xəstələnib. Sapsarı olub, tökülürlər. Ya da sən özün xəstələnmişən. Qarnın ağrıyır?! Gedim anama deyim, sənə yarpız çayı dəmləsin...

Ağac güldü:

— Mən sağlamam. Yarpaqlarım da xəstələnməyib. Ay səni, Bozqulaq. Bu boyda dovşansan, başa düşürsən ki, payız gəlib.

— Payız gəlib?!

— Hə, payızda ağacların yarpağı saralıb tökülür, havalər soyuyur, külək əsir, yağış yağır. Quşlar uçub isti ölkələrə gedirlər.

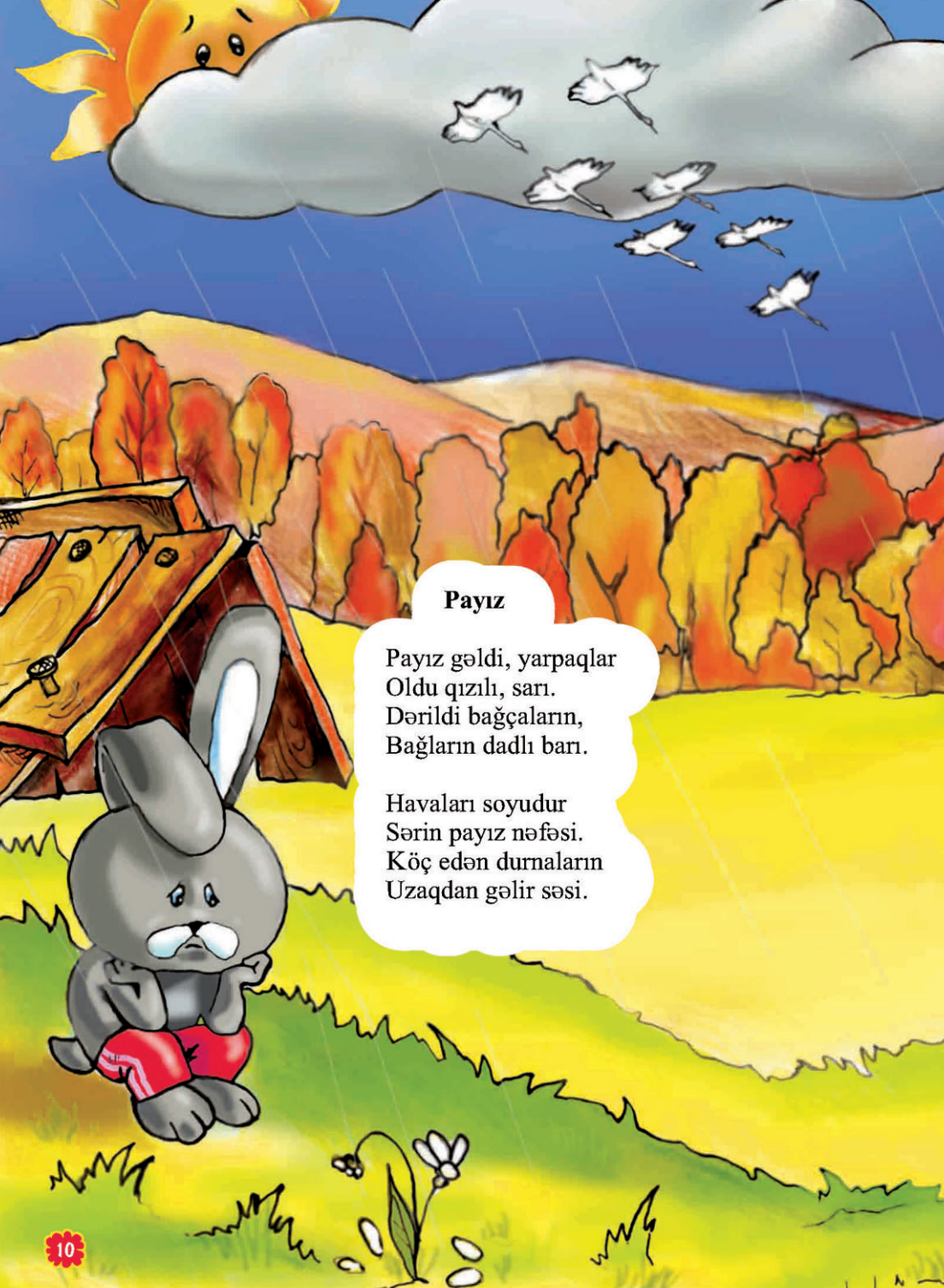
Bozqulaq səksəndi:

— İsti ölkələrə gedirlər?! Quşlara bir bax... — deyib heç dostuna «xudahafız» deməmiş evə qaçdı:

— Ana, ay ana, bir bax pəncərədən. Payız gəlib, quşlar uçub isti ölkələrə gedirlər. Gəl biz də uçaq. Gedək isti ölkələrə. Yoxsa, qışda donarıq.

Anası güldü:

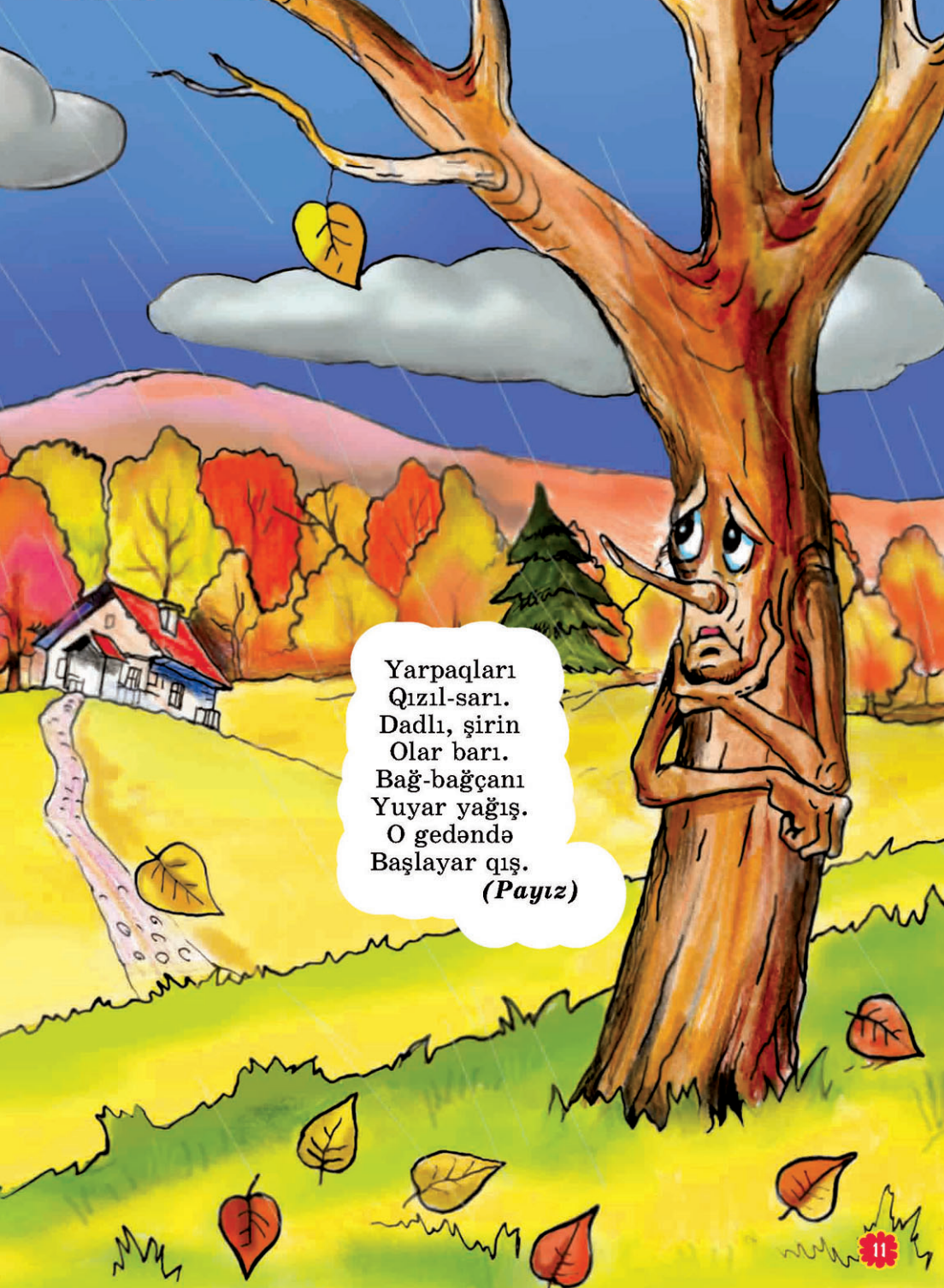
— Heç böyüməmişən. Dovşanlar da uçarlar? Quşlar köçəri olur, dovşanlar yox. Quşlar payızda uçub gedir, baharda qayıdırlar. Dovşanlar isə qışda kürklərini dəyişib, daha isti və qalın kürk geyinirlər. Ona görə də soyuqdan donmurlar.

Payız

Payız gəldi, yarpaqlar
Oldu qızıl, sarı.
Drildi bađçaların,
Bađların dadlı barı.

Havaları soyudur
Srin payız nəfəsi.
K edən durnaların
Uzaqdan gəlir səsi.

Yarpaqları
Qızıl-sarı.
Dadlı, şirin
Olar barı.
Bağ-bağçanı
Yuyar yağış.
O gedəndə
Başlayar qış.
(Payız)

BOZQULAQ «DOST» DÜZƏLDİR

Bu gün Bozqulaq çox kədərli idi. Burnunu pəncərənin şüşəsinə söykəyib həyəətə baxırdı. Sobanın üstündə bişən yerkökülərin ləzzətli ətri gəlirdi. Amma bu da Bozqulağı sevindirmirdi:

— İndi mən kiminlə qartopu oynayım?! Köstəbəklər yatıb, ayılar yatıb. Balaca kirpi İpəkçə oyaq olsaydı, onunla oynayardım. Mən indi nə edim?

Bozqulaq iri qar dənələrinə baxdı. Onlar elə şən idilər ki. Rəqs edə-edə uçub pəncərənin şüşəsinə qonurdular. Bozqulağın məyus baxışlarını görəndə ağappaq bir qar dənəsi şüşəni taqqıldatdı:

— Ey, dovşan, biz sənə kömək edərik...

Bozqulaq təəccüblə:

— Siz? Necə?

— Mən və bacılarım. İndi hamısını çağıracam. Sən şərfini boynuna bağla, çıx bayıra. Gəl, bizdən özünə «dost» düzəlt.

Bozqulaq qulaqlarına inanmadı:

— Qar dənələrindən «dost» düzəldim?

— Hə, «dost» düzəlt. Adını da qoy Qar adam.

Bozqulaq sevindi:

— Ana, şərfimi ver. Gedirəm özümə qardan «dost» düzəltməyə.

Bozqulaq qar dənələrinin arasında ora-bura qaçır, onları yumrulayıb üst-üstə qoyurdu. Bir azdan «qar dostu» hazır idi:

— Bu da dost. Salam, dost.

Qar adamı dilləndi:

— Salam. Çox sağ ol. Məni düzəltdiyin üçün. Mənə bir dənə yerkökü verərsən?

Bozqulaq təəccübləndi:

— Qar adamları da yerkökü yeyirlər?

— Yox. Qar adamlarının burnu yerköküdən olur...

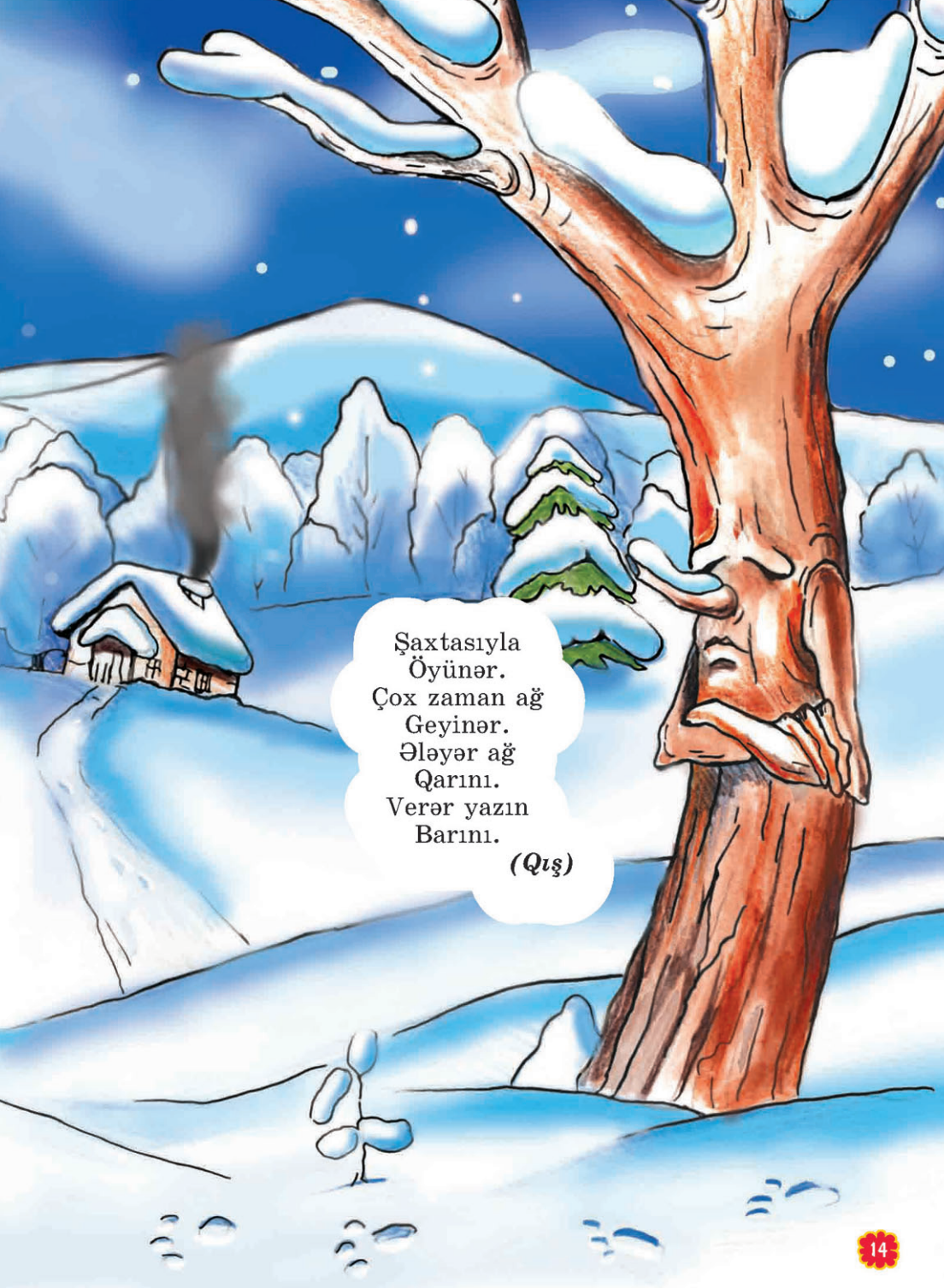
Bozqulaq indi başa düşdü ki, qar adama burun qoymağı yaddan çıxarıb, tez evə qaçdı. Yekə bir yerkökü gətirib dostuna bağışladı. O, çox xoşbəxt idi.

Qış

Qondu qar dənələri,
Kirpiyimə, qaşıma.
İsti əlcək geyindim,
Papaq qoydum başıma.

Qaçıb odun gətirdim,
Nənəm qoydu sobaya.
Kömək etdim həvəslə,
Qar kürüyen babaya.

Şaxtasıyla
Öyünər.
Çox zaman ağ
Geyinər.
Ələyər ağ
Qarını.
Verər yazın
Barını.

(Qış)